

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10891

Tarih : 10.03.2025

Özgül SAKİ
İstanbul Milletvekili

25142

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı **YILMAZ TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanması saygılarımla arz ederim.

ÖZGÜL SAKİ

İstanbul Milletvekili

Cezaevlerinde mahpuslara yönelik baskı, sindirme ve insan haklarına aykırı uygulamalar her geçen gün artmakta, ulusal ve uluslararası hukuk normlarına aykırı bir şekilde mahpusların temel hakları ihlal edilmektedir. Son olarak, Halkların Demokratik Kongresi (HDK) soruşturmaları kapsamında tutuklanan, aralarında HDK önceki dönem Eş Sözcüsü Esengül Demir'in de bulunduğu 19 kadın mahpusun, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi girişinde zorla çıplak aramaya maruz bırakıldığı, direndikleri için fiziksel şiddete uğradıkları basına ve insan hakları örgütlerine yansımıştır.

Çıplak arama, Anayasa, uluslararası insan hakları sözleşmeleri ve Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (AİHS) göre insan onuruna aykırı bir uygulama olup, işkence ve kötü muamele yasağının ihlalidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi ve Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme gibi bağlayıcı hukuki metinler, insan onurunu zedeleyen her türlü muameleyi açıkça yasaklamaktadır.

Adalet Bakanlığı ve Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü yetkilileri, çıplak aramanın bir işkence yöntemi olduğunu reddetmekte, ancak mahpusların ve insan hakları savunucularının raporları bunun cezaevlerinde sistematik bir uygulama olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda:

1. Türkiye cezaevlerinde mahpuslara zorla çıplak arama yapıldığı iddiaları hakkında Adalet Bakanlığı'nın yürüttüğü bir soruşturma var mıdır? Eğer varsa, sonuçları nelerdir?
2. HDK soruşturması kapsamında tutuklanan 19 kadının Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi'ne girişte zorla çıplak aramaya maruz bırakıldığı ve şiddet gördüğü iddiaları doğru mudur? Bu konuda herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
3. Cezaevlerinde girişlerde, koğuş aramalarında, mahkemeye ve hastaneye sevklerde, hatta ziyaretçiler üzerinde dahi çıplak arama uygulamasının devam ettiği yönündeki iddialara dair Bakanlığınızın bir açıklaması var mıdır?
4. Çıplak arama uygulaması, mahpusların rızası olmaksızın yapıldığında bir işkence yöntemi olarak değerlendirilmesi gerekirken, bu uygulamanın yasal dayanağı nedir?
5. Adalet Bakanlığı, cezaevlerinde çıplak arama uygulamasının sonlandırılması için herhangi bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır? Eğer bir düzenleme yapılmayacaksa bunun gerekçesi nedir?
6. Cezaevlerinde kötü muamele ve işkence iddialarına karşı bağımsız bir denetim mekanizması oluşturulması için bir çalışma yürütülmekte midir?